

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-971 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2020 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymą Nr. VIII-971 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINĖS SAUGOS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas nustato civilinės saugos sistemos organizavimo ir veikimo teisinius ir organizacinius pagrindus, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų kompetenciją, kitų įstaigų, ūkio subjektų, gyventojų teises ir pareigas civilinės saugos srityje.

2. Šis įstatymas netaikomas organizuojant, koordinuojant ir vykdant gyventojų paieškos ir gelbėjimo darbus, atliekamus vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymu, ir teršimo incidentų likvidavimo darbus, atliekamus vadovaujantis Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymu.

3. Šiuo įstatymu įgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, nuostatos.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Civilinė sauga** – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

2. **Civilinės saugos sistemos parengtis** – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją.

3. **Civilinės saugos pratybos** – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius.

4. **Didelė pramoninė avarija** – dėl nekontroliuojamos padėties eksploatuojant pavojingąjį objektą įvykstantis nenumatytas staigus įvykis (sprogimas, gaisras arba didelio kiekio pavojingųjų medžiagų išsiveržimas į aplinką), kuris sukelia tiesioginį ar uždelstą didelį pavojų gyventojams ir

(ar) aplinkai pavojingajame objekte ar už jo ribų ir kuris yra susijęs su viena ar keliomis pavojingosiomis medžiagomis.

5. **Ekstremalioji situacija** – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

6. **Ekstremalusis įvykis** – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

7. **Ekstremaliojo įvykio kriterijai** – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremalioju.

8. **Ekstremaliosios situacijos židiny** – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų gyvybei ir (ar) sveikatai, turtui ir (ar) aplinkai.

9. **Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras** (toliau – **operacijų centras**) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojai), ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdomas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas) ar savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą, taip pat valstybės ar savivaldybės institucijos vadovo sprendimu atliekantis civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos valdymo grupės funkcijas.

10. **Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas** (toliau – **operacijų vadovas**) – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremaliąjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

11. **Ekstremaliųjų situacijų prevencija** – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

12. **Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas** – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

13. **Gelbėjimo darbai** – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

14. **Gelbėjimo darbų vadovas** – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

15. **Gyventojas** – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

16. **Gyventojų evakavimas** – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

17. **Įvykis** – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

18. **Kita įstaiga** – socialinėje, švietimo, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos priežiūros srityse veikiantis juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas – tenkinti tam tikrus viešuosius interesus, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas.

19. **Kolektyvinės apsaugos statinys** – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

20. **Neatidėliotini darbai** – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtinausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

21. **Materialiniai ištekliai** – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

22. **Pavojingasis objektas** – visa veiklos vykdytojo kontroliuojama teritorija, kurios bent viename įrenginyje, įskaitant įprastą ir susijusią infrastruktūrą, kuriame vykdoma įprastinė ir susijusi veikla, yra pavojingųjų medžiagų.

23. **Pavojingoji medžiaga** – cheminė medžiaga arba cheminis mišinys, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame pavojingųjų medžiagų ir mišinių sąraše arba atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus; pavojingosios medžiagos gali būti žaliavos, produktai, šalutiniai produktai, liekanos ar tarpiniai produktai.

24. **Pavojingojo objekto įrenginys** – žemės lygyje ar po žeme esantis pavojingojo objekto techninis vienetas, kuriame gaminamos, naudojamos, tvarkomos ar laikomos pavojingosios medžiagos, įskaitant visą įrangą, struktūras, vamzdynus, mašinas, įrankius, atskiras geležinkelio atšakas, dokus, įrenginiams veikti reikalingas krovos krantines, dambas, sandėlius ir kitas sausumoje ar vandenyje esančias struktūras, būtinas pavojingojo objekto įrenginio veiklai.

25. **Paieškos darbai** – veiksmai, kuriais siekiama surasti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu dingusius, pasiklydusius ar nukentėjusius gyventojus, patyrusius avariją laivus ir orlaivius.

26. **Perspėjimo sistema** – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis perspėjami gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir išplatinama valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turima arba joms skirta informacija, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti.

27. **Slėptuvė** – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

28. **Ūkio subjektas** – Lietuvos Respublikoje įregistruotas ir gamybinę, komercinę, finansinę ar kitokią ūkinę veiklą vykdomantis juridinis asmuo, užsienio juridinio asmens filialas ar atstovybė.

29. **Valstybinės reikšmės objektas** – valstybės institucija ar įstaiga, įmonė, ūkio, energetikos, transporto, telekomunikacijų ar kitas infrastruktūros objektas, neatsižvelgiant į jo nuosavybės formą, kurio kontrolės ar funkcionavimo sutrikimas arba sutrikdymas keltų pavojų ar padarytų didelę žalą nacionaliniam saugumui – sutrikdytų valstybės valdymą, ūkio sistemos, valstybei svarbios ūkio šakos ar infrastruktūros funkcionavimą arba kuris karo, antpuolių ar teroro aktų metu gali būti pasirinktas kaip taikinyis ir dėl to tapti ekstremaliosios situacijos židiniu.

30. **Veiklos vykdytojas** – fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, kurie eksploatuoja ar valdo pavojingąjį objektą ar pavojingojo objekto įrenginį arba kurie kitu teisiniu pagrindu turi suteiktus įgaliojimus priimti ekonominius sprendimus ar sprendimus pavojingojo objekto ar pavojingojo objekto įrenginio veikimo techniniais klausimais.

31. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatyme, Lietuvos

Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme.

3 straipsnis. Civilinės saugos sistemos subjektai

Civilinės saugos sistemą sudaro šie subjektai:

- 1) Vyriausybė;
- 2) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija;
- 3) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas;
- 4) ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos;
- 5) savivaldybių ekstremalių situacijų komisijos;
- 6) savivaldybių institucijos ir įstaigos;
- 7) ūkio subjektai, kitos įstaigos;
- 8) operacijų centrai;
- 9) civilinės saugos sistemos pajėgos.

4 straipsnis. Civilinės saugos sistemos tikslai

Civilinės saugos sistemos tikslai yra:

- 1) užtikrinti prevencinių priemonių ekstremaliosioms situacijoms išvengti arba susidarymo galimybėms sumažinti vykdymą ir įgyvendinimą;
- 2) padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams, gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, išlaikyti rimtį, išsaugoti gyventojų gyvybę, sveikatą, turtą ir apsaugoti aplinką;
- 3) užtikrinti optimalų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų materialinių išteklių panaudojimą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms;
- 4) rengti visuomenę praktiniams veiksams, gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, skatinti jos iniciatyvą civilinės saugos srityje ir stiprinti pasitikėjimą civilinės saugos sistemos veikla.

5 straipsnis. Civilinės saugos sistemos uždaviniai

Civilinės saugos sistemos uždaviniai yra:

- 1) organizuoti ir palaikyti civilinės saugos sistemos parengtį ir reikiamą materialinį ir techninį aprūpinimą;
- 2) perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, išplatinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;
- 3) informuoti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus civilinės saugos klausimais;
- 4) organizuoti ir vykdyti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbus, atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus;
- 5) susidarius įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams ir ekstremaliosioms situacijoms, organizuoti ir vykdyti priemones, kuriomis siekiama atkurti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams ir gyventojams būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas.

6 straipsnis. Civilinės saugos sistemos valdymo ir veikimo principai

Civilinės saugos sistema, įgyvendindama jai keliamus tikslus ir uždavinius, vadovaujasi šiais valdymo ir veikimo principais:

- 1) ekstremaliųjų situacijų prevencijos – visi civilinės saugos sistemos subjektai vykdo ekstremaliųjų situacijų prevenciją pagal teisės aktais jiems priskirtą kompetenciją;
- 2) saugumo ir paramos – civilinės saugos sistemos subjektai, likviduodami įvykius,

ekstremaliuosius įvykius ir ekstremaliąsias situacijas ir atkurdami būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas, teikia pagalbą visuomenei, užtikrina minimalią gyvenimo kokybę;

3) teritoriniu – civilinė sauga organizuojama visoje valstybėje pagal jos teritorijos administracinį suskirstymą ir apima visus gyventojus;

4) pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms, perspėjimo ir informavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai turi iš anksto pasirengti galimoms ekstremaliosioms situacijoms, o gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai turi būti informuojami civilinės saugos klausimais ir nedelsiant perspėjami apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją;

5) veiklos diferencijavimo – civilinės saugos priemonės taikomos ir pasirengimas atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ir ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius atskiruose teritorijos administraciniuose vienetuose vykdomas atsižvelgiant į tų vienetų teritorijose prognozuojamų ekstremaliųjų situacijų pavojingumą ir galimą poveikį;

6) nuolatinės parengties – kiekvienas civilinės saugos sistemos subjektas užtikrina savo ir pavaldžių civilinės saugos sistemos parengtį, materialinių išteklių panaudojimą likviduojant įvykį, ekstremaliųjų įvykį ir ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius, ekstremaliosios situacijos metu pagal kompetenciją dalyvauja atliekant ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbus;

7) viešumo – civilinės saugos sistemos subjektų veikla civilinės saugos srityje yra atvira visuomenei;

8) visuotinio privalomumo – civilinės saugos priemonės yra privalomos valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams ir gyventojams;

9) sąveikos – gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai veiksmų efektyvumas užtikrinamas koordinuojant visų civilinės saugos sistemos subjektų, karinių vienetų sąveikos planų įgyvendinimą;

10) racionalumo ir efektyvumo – racionalaus ir veiksmingo civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių paskirstymo ir naudojimo.

7 straipsnis. Teisiniai civilinės saugos sistemos pagrindai

Civilinės saugos sistemos subjektai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, vidaus reikalų ministro įsakymais, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus įsakymais.

8 straipsnis. Asmens teisių ir laisvių apribojimai užtikrinant civilinę saugą

Vykdam gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduojant įvykį, ekstremaliųjų įvykį, ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius, šio įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka gali būti laikinai apribotos asmens judėjimo laisvė, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės, o susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, – ir ūkinės veiklos laisvė, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimas.

II SKYRIUS

CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS SUBJEKTŲ KOMPETENCIJA CIVILINĖS SAUGOS SRITYJE

9 straipsnis. Vyriausybė

Vyriausybė, įgyvendindama civilinės saugos sistemos uždavinius:

- 1) tvirtina ekstremaliųjų įvykių kriterijus;
- 2) tvirtina valstybinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;
- 3) nustato materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarką;

4) nustato privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarką;

5) nustato Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) reikalų koordinavimo civilinės saugos srityje tvarką;

6) nustato valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo ir atšaukimo tvarką;

7) nustato objektų pripažinimo valstybinės reikšmės objektais tvarką;

8) nustato gyventojų evakavimo organizavimo tvarką;

9) tvirtina valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju;

10) paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, gali nustatyti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo ir judėjimo laisvės apribojimus, būtinus ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti;

11) paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir atsiradus su ja susijusiam būtinų prekių ir (ar) paslaugų trūkumui ar ribotam prieinamumui, privalo imtis šių prekių ir (ar) paslaugų tiekimą ir prieinamumą didinančių priemonių;

12) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

10 straipsnis. Vidaus reikalų ministerija

1. Vidaus reikalų ministerija:

1) formuoja valstybės politiką civilinės saugos srityje;

2) vertina Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento parengtą civilinės saugos būklės ataskaitą ir teikia ją Vyriausybei;

3) teikia pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl civilinės saugos būklės gerinimo.

2. Vidaus reikalų ministras:

1) tvirtina valstybinio lygio civilinės saugos pratybų planus;

2) nustato keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarką;

3) teikia Vyriausybei įstatymų ir kitų teisės aktų civilinės saugos srityje projektus;

4) teikia pasiūlymus dėl valstybės biudžeto asignavimų poreikio civilinės saugos sistemai išlaikyti ir plėtoti ir dėl lėšų poreikio savivaldybei valstybės perduotai civilinės saugos organizavimo funkcijai atlikti;

5) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

11 straipsnis. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas

1. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas yra civilinės saugos sistemos subjektas, vadovaujantis civilinės saugos sistemos veiklai, koordinuojantis ekstremaliųjų situacijų prevencijos vykdymą, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklą civilinės saugos srityje, planuojantis valstybės pasirengimą įgyvendinti civilinės saugos sistemos uždavinius ekstremaliųjų situacijų metu ir organizuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymą, jų padarinių šalinimą.

2. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas, įgyvendindamas civilinės saugos sistemos uždavinius:

1) organizuoja gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimą apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimos arba joms skirtos informacijos, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti, išplatinimą;

2) organizuoja ir koordinuoja neatidėliotinus darbus, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą, gyventojų evakavimą;

3) priima sprendimus, reikalingus ekstremaliajam įvykiui ar valstybės lygio ekstremaliajai situacijai valdyti ir jos padariniams šalinti arba paveda kitiems civilinės saugos sistemos subjektams priimti, jų kompetencijai priskiriamus sprendimus;

4) gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, teikia siūlymą Vyriausybei dėl valstybės ir (ar) savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo;

5) telkia materialinius išteklius, palaiko ryšį su ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių operacijų centrais;

6) kartu su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis organizuoja sanitarinį švarinimą ir kitas radiacinio, cheminio ir biologinio kenksmingumo pašalinimo priemones ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos metu;

7) vykdo valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklos priežiūrą civilinės saugos srityje ir teikia jiems metodinę pagalbą;

8) duoda privalomus vykdyti nurodymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams pašalinti civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

9) informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos valdymą, padarinių šalinimą ir vykdomas priemones gyventojų ir turto apsaugai užtikrinti ir kitais civilinės saugos klausimais;

10) dalyvaujant ir kitiems civilinės saugos sistemos subjektams, atlieka nacionalinę galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę;

11) rengia valstybinio lygio civilinės saugos pratybas;

12) ne rečiau kaip kartą per metus, peržiūri valstybinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju ir esant poreikiui, organizuoja šių planų keitimą;

13) ne rečiau kaip kartą per metus vertina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pasirengimą reaguoti į ekstremaliasias situacijas, rengia civilinės saugos sistemos būklės analizę ir ją bei siūlymus pasirengimui gerinti teikia civilinės saugos sistemos subjektams;

14) vertina savivaldybių ekstremaliųjų situacijų valdymo planus;

15) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

3. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorius:

1) priima valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms privalomus sprendimus, reikalingus pasirengimui ekstremaliosioms situacijoms užtikrinti, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymui, jų padarinių šalinimui organizuoti;

2) nustato perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją priemones, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir informavimo civilinės saugos klausimais tvarką;

3) tvirtina civilinės saugos rekomendacijas, kaip padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai išvengti ar patirti kuo mažiau žalos;

4) tvirtina savivaldybių ekstremaliųjų situacijų komisijų pavyzdinius nuostatus;

5) nustato galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo tvarką;

6) nustato ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo tvarką;

7) nustato techninių perspėjimo sistemos priemonių priežiūros organizavimo tvarką ir techninėms perspėjimo sistemos priemonėms keliamus reikalavimus, civilinės saugos signalus ir jų panaudojimo tvarką;

8) tvirtina civilinės saugos sistemos parengties lygių skelbimo ir atšaukimo tvarką ir civilinės saugos sistemos subjektų parengties priemones paskelbus antrą (sustiprintą) arba trečią (visiškos parengties) sistemos parengties lygį;

9) nustato ekstremaliųjų situacijų prevencijos vykdymo tvarką;

- 10) nustato civilinės saugos mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo tvarką;
- 11) nustato civilinės saugos pratybų organizavimo tvarką;
- 12) nustato gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarką;
- 13) tvirtina ekstremaliųjų situacijų operacijų centrų sudarymo ir darbo organizavimo tvarkos aprašą ir ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų, kuriose steigiami ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai, sąrašą;
- 14) nustato slėptuvių ir kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarką;
- 15) nustato civilinės saugos būklės valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, kitose įstaigose ir ūkio subjektuose patikrinimų organizavimo ir atlikimo, privalomų nurodymų pašalinti civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus davimo ir vykdymo tvarką;
- 16) nustato kvalifikacinius reikalavimus asmenims priimamiems į valstybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, atliksiančių su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas, pareigas;
- 17) leidžia įsakymus civilinės saugos srityje;
- 18) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4. Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorius šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms funkcijoms vykdyti turi teisę Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatytam terminui, bet ne ilgiau nei iki ekstremaliosios situacijos atšaukimo, pasitelkti kompetentingus valstybės institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojus ir (ar) darbuotojus.

5. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento veiklos organizavimas gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai reglamentuojamas Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

12 straipsnis. Ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos

1. Ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų veiklai civilinės saugos srityje vadovauja jų vadovai arba jų įgalioti asmenys. Ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai užtikrina valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių šalinimą, jų kompetencijai priskirtų funkcijų vykdymą.

2. Ministerijose ir kitose valstybės institucijose ir įstaigose, kurių sąrašą tvirtina Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorius, steigiami operacijų centrai.

3. Ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų vadovai tvirtina operacijų centrų nuostatus.

4. Ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos savo institucijoje, įstaigoje ir pavadžiose įstaigose ar įmonėse užtikrina civilinės saugos organizavimą, pasirengimą ir reagavimą ekstremaliosios situacijos metu.

5. Ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos:

1) perspėja savo institucijos, įstaigos valstybės tarnautojus ir darbuotojus ir pavadžias įstaigas ar įmones apie gresiančias ar susidariusias ekstremaliasias situacijas;

2) gavę informaciją ir (ar) savo valdymo srityje užfiksavusios įvykį, kai jis pasiekia ar viršija Vyriausybės patvirtintus ekstremaliųjų įvykių kriterijus, vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka, teikia Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentui informaciją apie ekstremalių įvykių;

3) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka planuoja ir užtikrina ekstremaliųjų situacijų prevencinių priemonių įgyvendinimą;

4) užtikrina šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 8 punkte ir 3 dalies 1 punkte nurodytų Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento sprendimų ir nurodymų įgyvendinimą;

5) šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nustatytu tikslu, atsižvelgdamos į Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus prašymą, deleguoja atitinkamus valstybės tarnautojus ir darbuotojus;

6) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka rengia institucinio lygmens civilinės saugos pratybas;

7) organizuoja operacijų centro patalpų ir darbo vietų įrengimą;

8) organizuoja ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos valstybės tarnautojų ir darbuotojų civilinės saugos mokymą;

9) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6. Ministerijos ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos, nurodytos šio straipsnio 2 dalyje, taip pat Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos bankas, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnyba ir Nacionalinė teismų administracija, atlikę galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, rengia ir tvirtina ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir jį įgyvendina.

13 straipsnis. Savivaldybės ekstremalių situacijų komisija

1. Sprendimams dėl ekstremaliųjų situacijų savivaldybėje prevencijos, savivaldybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo, likvidavimo ir padarinių šalinimo, priimti, savivaldybėje sudaroma savivaldybės ekstremalių situacijų komisija, kuriai vadovauja savivaldybės administracijos direktorius.

2. Savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sudėtį ir nuostatus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius.

3. Savivaldybės ekstremalių situacijų komisija vykdo šias funkcijas:

1) organizuoja savivaldybės gyventojų informavimą apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, padarinių šalinimą ir vykdomas priemones savivaldybės gyventojų ir turto apsaugai užtikrinti;

2) organizuoja neatidėliotinus darbus, savivaldybės gyventojų evakavimą;

3) priima sprendimus dėl įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų, kilusių savivaldybės teritorijoje, likvidavimo ir jų padarinių šalinimo;

4) Valstybės rezervo įstatymo nustatyta tvarka kreipiasi į valstybės rezervo tvarkytoją dėl valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų panaudojimo ekstremaliosios situacijos metu;

5) atsižvelgdama į gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ar mastą, teikia Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentui informaciją apie valstybės lygio ekstremaliosios situacijos grėsmę;

6) ne rečiau kaip kartą per metus vertina savivaldybės civilinės saugos sistemos būklę ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų pasirėngimą reaguoti į ekstremaliąsias situacijas ir teikia pasiūlymus savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams dėl nustatytų pasirėngimo trūkumų šalinimo;

7) atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

4. Savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimai gresiančiai ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai valdyti yra privalomi savivaldybės institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančioms ūkio subjektams ir gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos metu savivaldybėje esantiems asmenims.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyti savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimai įforminami savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ir oficialiai skelbiami ir įsigalioja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktorius

Savivaldybės administracijos direktorius, vykdydamas savivaldybei valstybės perduotą civilinės saugos organizavimo funkciją:

- 1) atsako už civilinės saugos sistemos parengtį savivaldybėje;
- 2) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka vykdo ekstremaliųjų situacijų prevenciją ir šalina trūkumus, kurie gali būti ekstremaliosios situacijos priežastis;
- 3) užtikrina šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 8 punkte ir 3 dalies 1 punkte nurodytų Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento sprendimų ir nurodymų įgyvendinimą;
- 4) atlikęs galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, organizuoja savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimą, viešąjį svarstymą ir, suderinęs su Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentu, jį tvirtina;
- 5) sudaro savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisiją ir savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, tvirtina šio centro nuostatus, skiria savivaldybės operacijų vadovą;
- 6) organizuoja savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro patalpų ir darbo vietų įrengimą;
- 7) Vyriausybės nustatyta tvarka skelbia ir atšaukia savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją;
- 8) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka organizuoja savivaldybės lygio civilinės saugos pratybas, užtikrina savivaldybės įstaigų ir įmonių dalyvavimą valstybės lygio civilinės saugos pratybose;
- 9) gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, gyventojams kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugoti, jiems evakuoti, taip pat savivaldybės teritorijoje užtikrina valstybės operacijų vadovo sprendimų, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento ir Vyriausybės sprendimų įgyvendinimą;
- 10) organizuoja savivaldybės gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais;
- 11) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka nustato kolektyvinės apsaugos statinių poreikį;
- 12) prižiūri, kaip ūkio subjektuose ir kitose įstaigose vykdomi civilinės saugos sistemos uždaviniai, laikomasi šio įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;
- 13) įgyvendina priemones reikalingas pasirengti atlikti sanitarinį švarinimą ir kitas radiacinio, cheminio ir biologinio kenksmingumo pašalinimo priemones ekstremaliųjų situacijų metu;
- 14) sudaro su kitomis savivaldybėmis tarpusavio pagalbos planus dėl materialinių išteklių pasitelkimo ir gyventojų evakavimo ekstremaliųjų situacijų metu;
- 15) raštu kreipiasi į kitos savivaldybės ir (arba) valstybės instituciją ir (arba) įstaigą pagalbos gyventojams evakuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka;
- 16) pagal kompetenciją leidžia įsakymus civilinės saugos klausimais;
- 17) renka iš visų savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos subjektų, duomenis, reikalingus civilinės saugos uždaviniams vykdyti, ir Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka kaupia, tvarko ir teikia juos Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentui;
- 18) perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, išplatina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;
- 19) informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus civilinės saugos klausimais;
- 20) organizuoja ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimą;

21) organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems nuo ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų;

22) organizuoja gyventojų, žuvusių dėl ekstremalaus įvykio ar ekstremaliosios situacijos, laidojimą;

23) atsižvelgdamas į ekstremalaus įvykio ar ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, Vyriausybės nustatyta tvarka priima sprendimus dėl gyventojų evakavimo;

24) organizuoja savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų civilinės saugos mokymą;

25) atlieka kitas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

15 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų, darbuotojų ir kitų asmenų pasitelkimas

1. Šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorius apie poreikį pasitelkti atitinkamas kompetencijas turinčius valstybės institucijos ar įstaigos valstybės tarnautojus ir (ar) darbuotojus raštu informuoja valstybės institucijos ar įstaigos, kurioje numatomai pasitelkti valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai eina pareigas (dirba), vadovą, kuris ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šioje dalyje nurodytos informacijos gavimo:

1) paveda valstybės tarnautojams vykdyti Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus arba jo įgalioto pareigūno pavestas užduotis (šias užduotis valstybės tarnautojai privalo vykdyti net ir nesant jų sutikimo);

2) Lietuvos Respublikos darbo kodekso 137 straipsnio 4 dalyje nustatytu pagrindu atleidžia darbuotojus nuo pareigos dirbti ir paveda darbuotojams vykdyti Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus arba jo įgalioto pareigūno pavestas užduotis (šias užduotis darbuotojai privalo vykdyti net ir nesant jų sutikimo).

2. Valstybės tarnautojai ir darbuotojai pasitelkiami Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus įsakymu. Pasitelktiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams garantuojamos einamos pareigos ir nustatytas darbo užmokestis.

3. Pasitelkti valstybės tarnautojai ir darbuotojai pasitelkimo laikotarpiu yra pavaldūs ir atskaitingi Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriui arba jo įgaliotam pareigūnui ir pagal kompetenciją atlieka jų pavestas užduotis.

4. Pasitelkimo laikotarpiu pasitelktų valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo laiko apskaitą tvarko Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas. Nustatytą darbo užmokestį pasitelktiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams moka ir kitas socialines garantijas užtikrina valstybės institucija ar įstaiga, iš kurios buvo pasitelkti valstybės tarnautojai ar darbuotojai.

5. Bendradarbiavimo sutartyse nustatytais sąlygomis ir tvarka nevyriausybinų organizacijų, mokslo ir studijų institucijų atstovai gali būti pasitelkiami padėti šio įstatymo 3 straipsnio 1–4 ir 6 punktuose nurodytiems civilinės saugos sistemos subjektams vykdyti jiems nustatytas funkcijas, susijusias su ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų prevencija, valdymu ir (ar) likvidavimu.

III SKYRIUS GYVENTOJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ IR KITŲ ĮSTAIGŲ TEISĖS IR PAREIGOS CIVILINĖS SAUGOS SRITYJE

16 straipsnis. Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų teisės ir pareigos

1. Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos turi teisę:

1) būti perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, gauti informaciją apie įvykusius įvykius, ekstremaliuosius įvykius, susidariusią ekstremaliąją situaciją ir kaip elgtis susidarius ekstremaliajai situacijai;

2) įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu gauti pagalbą pagal civilinės saugos sistemos subjektų galimybes.

2. Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos privalo:

1) rūpintis, kad savo veikla nesukeltų pavojaus kitų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai ir nesutrikdytų normalaus (įprasto) gyvenimo ar veiklos ritmo;

2) pranešti civilinės saugos sistemos pajėgoms apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją;

3) Vyriausybės nustatyta tvarka atlikti privalomus darbus;

4) vykdyti gelbėjimo darbų vadovo, operacijų vadovo, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus, Vyriausybės nutarimus, reikalingus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai likviduoti, šio įstatymo nustatytais atvejais leisti naudotis jiems nuosavybės teise priklausančiais materialiniais ištekiais.

3. Ūkio subjektai ir kitos įstaigos privalo vykdyti šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 8 punkte ir 3 dalies 1 punkte nurodytus Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento sprendimus ir nurodymus.

17 straipsnis. Ūkio subjektų ir kitų įstaigų funkcijos, įgyvendinant civilinės saugos sistemos uždavinius

1. Ūkio subjektų ir kitų įstaigų vadovai atsako už civilinės saugos parengtį vadovaujamame objekte.

2. Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymu ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių turimų materialinių išteklių teikimas ekstremaliųjų situacijų atvejais yra tikslingas, atsižvelgiant į atliktą galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, privalo dalyvauti rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir teikti turimą informaciją apie turimus materialinius išteklius, išskyrus informaciją, kuri yra valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose, su savivaldybės administracijos direktoriumi sudaryti sutartis dėl šiame plane nurodytų užduočių vykdymo. Rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, taip pat privalo dalyvauti Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre įregistruoti ūkio subjektai.

3. Ūkio subjekto, kitos įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo:

1) nedelsdamas perspėja darbuotojus apie įvykusį įvykį ar ekstremaliąjį įvykį, jei dėl jo gresia ar susidarė ekstremalioji situacija;

2) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka vykdo ekstremaliųjų situacijų prevenciją ir šalina trūkumus, kurie gali būti ekstremaliosios situacijos priežastis;

3) organizuoja darbuotojų evakavimą, gelbėjimo darbus ir jiems vadovauja iki civilinės saugos sistemos pajėgų atvykimo;

4) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka organizuoja ūkio subjekto, kitos įstaigos darbuotojų civilinės saugos pratybas ir mokymą;

5) Vyriausybės nustatyta tvarka teikia duomenis apie valstybinės reikšmės ir pavojinguosius objektus Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro tvarkytojams;

6) pagal poreikį aprūpina darbuotojus asmeninės apsaugos priemonėmis;

7) teikia savivaldybės administracijos direktoriui duomenis, reikalingus civilinės saugos uždaviniams vykdyti;

8) sudaro ūkio subjekto operacijų centrą, kai ūkio subjektas atitinka Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus patvirtintus kriterijus;

9) atlikęs galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, organizuoja ūkio subjekto ar kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimą, derinimą su savivaldybės, kurioje yra ūkio subjektas ar kita įstaiga, administracija ir tvirtina šį planą, kai ūkio subjektas ar kita įstaiga atitinka Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus patvirtintus kriterijus.

4. Veiklos vykdytojas arba jo įgaliotas asmuo atlieka šio straipsnio 3 dalies 2–9 punktuose nustatytas funkcijas ir Vyriausybės nustatyta tvarka – funkcijas didelių pramoninių avarių prevencijos, tyrimo ir likvidavimo srityse.

5. Ūkio subjektų, įregistruotų Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre, vadovai nedelsdami perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, patenkančius į galimos taršos ar pavojaus zoną, apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją.

18 straipsnis. Privalomų darbų atlikimas

1. Susidarius ekstremaliajai situacijai gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka privalomus darbus, būtinus ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti.

2. Privalomi darbai atliekami tik tada, kai civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių, esančių operacijų vadovo žinioje, nepakanka ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti.

19 straipsnis. Materialinių išteklių teikimas

1. Ekstremaliųjų situacijų atvejais savivaldybės administracijos direktoriaus reikalavimu ūkio subjektai, kitos įstaigos, su kuriais šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka sudarytos sutartys, teikia materialinius išteklius.

2. Įvykus ekstremaliajam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, kai kyla staigus didelis pavojus gyventojų gyvybei, sveikatai, aplinkai ar turtui, visi ūkio subjektai ir kitos įstaigos, jei nėra paskirtas gelbėjimo darbų ar operacijos vadovas, savivaldybės administracijos direktoriaus reikalavimu teikia turimus materialinius išteklius, reikalingus ekstremaliajam įvykiui ar susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti. Esant paskirtam gelbėjimo darbų ar operacijos vadovui, materialiniai ištekliai teikiami jų nurodymu.

3. Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklą ar elektroninių ryšių paslaugas, turi suteikti civilinės saugos sistemos subjektams pirmumo teisę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir gauti kitas elektroninių ryšių paslaugas, būtinas civilinės saugos ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti, taip pat skirti reikalingus ekspertus ir specialistus.

IV SKYRIUS

CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS PARENGTIES ORGANIZAVIMAS

20 straipsnis. Civilinės saugos sistemos pajėgos

1. Civilinės saugos sistemos pajėgos skirtos gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti ekstremaliosios situacijos židinyje.

2. Civilinės saugos sistemos pajėgoms priskiriamos:

- 1) priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos;
- 2) policijos pajėgos;
- 3) Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) pajėgos;

4) Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos, teikiančios sveikatos priežiūros paslaugas įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;

5) Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Viešojo saugumo tarnyba) pajėgos;

6) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pajėgos;

7) aplinkos apsaugos pajėgos;

8) avarinių tarnybų, atliekančių neatidėliotinus darbus, pajėgos;

- 9) ūkio subjekto pajėgos;
- 10) parengtų savanorių ir asociacijų pajėgos.
3. Priešgaisrines gelbėjimo pajėgas sudaro Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas ir jam pavaldžios įstaigos, savivaldybių priešgaisrinės tarnybos, žinybinės priešgaisrinės pajėgos ir savanoriškos ugniagesių formuotės.
4. Policijos pajėgas sudaro Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos.
5. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pajėgas sudaro specialiuosiuose planuose ir (ar) tarpžinybiniuose susitarimuose numatytos pajėgos, ekspertai, specialistai, orlaivių ekipažai ir patrulinių laivų įgulos.
6. Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgas sudaro greitosios medicinos pagalbos įstaigos, kitos Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos.
7. Viešojo saugumo tarnybos pajėgas sudaro Viešojo saugumo tarnybos padaliniai.
8. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pajėgas sudaro Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus patvirtintuose specialiuosiuose planuose numatytos pajėgos.
9. Aplinkos apsaugos pajėgas sudaro Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra ir valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija.
10. Avarinių tarnybų, atliekančių neatidėliotinus darbus, pajėgas sudaro vandentiekio, kanalizacijos, elektros, šilumos tinklų, dujų ūkio, kelių priežiūros tarnybų, sanitarinio švarinimo ir kitas komunalines paslaugas teikiančių įmonių pajėgos.
11. Ūkio subjekto pajėgas sudaro ūkio subjekto darbuotojai.
12. Parengtų savanorių ir asociacijų pajėgas sudaro parengti savanoriai ir asociacijų nariai. Parengtų savanorių ir asociacijų pajėgos pasitelkiamos gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams pagal su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, kitomis įstaigomis ir ūkio subjektais sudarytas pagalbos sutartis.

21 straipsnis. Civilinės saugos sistemos parengties lygiai

Siekiant pasirengti greitai ir tinkamai likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir šalinti galimų ekstremaliųjų situacijų padarinius, nustatoma šių lygių civilinės saugos sistemos parengtis:

- 1) pirmo (kasdienio) lygio – kai civilinės saugos sistemos subjektai vykdo strateginiuose ir metiniuose veiklos planuose, patvirtintuose valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovų, nuostatuose ar kituose steigimo dokumentuose numatytas prevencines civilinės saugos priemones ir atlieka savo funkcijas likviduojant įvykius;
- 2) antro (sustiprinto) lygio – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę pereiti į visiškos parengties lygį ir valdyti ekstremaliąsias situacijas. Tam nustatomos standartinės, ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose numatytos procedūros, ekstremaliųjų situacijų valdyme dalyvaujantiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams parengiamos darbo vietos;
- 3) trečio (visiškos parengties) lygio – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę vykdyti užduotis ir funkcijas ekstremaliųjų situacijų metu, pasitelkiami žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, sušaukiama savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija ir operacijų centrų nariai, parengiamos būtinos paimiti iš valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargos.

22 straipsnis. Civilinės saugos sistemos parengties lygių skelbimas ir atšaukimas

1. Civilinės saugos sistemos subjektai kasdienėje veikloje veikia pirmu (kasdieniu) civilinės saugos sistemos parengties lygiu.

2. Antrą (sustiprintą) ir trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygius skelbia ir atšaukia:

- 1) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorius – gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, įvedus šalyje nepaprastąją padėtį, valstybinio lygio civilinės saugos pratybų ir tarptautinių pratybų metu arba esant būtinybei sustiprinti civilinės saugos sistemos parengtį;

2) savivaldybės administracijos direktorius – gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, savivaldybės lygio civilinės saugos pratybų metu arba esant būtinybei sustiprinti civilinės saugos sistemos parengtį.

3. Civilinės saugos sistemos subjektas, paskelbęs ar atšaukęs tam tikrą civilinės saugos sistemos parengties lygį, informuoja apie tai gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus.

4. Už antro (sustiprinto) ar trečio (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygio priemonių vykdymą atsako atitinkamų civilinės saugos sistemos subjektų vadovai.

23 straipsnis. Perspėjimas ir informavimas

1. Gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėjami nedelsiant (iš karto) ir išplatinama valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turima arba joms skirta informacija, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti.

2. Gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėjami Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatytais techninėmis perspėjimo priemonėmis ir tvarka.

3. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus civilinės saugos klausimais informuoja Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

4. Gyventojų informavimą apie įvykį, gresiantį ar įvykusį ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją koordinuoja Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas. Paskelbus savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją arba valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, gyventojų informavimą koordinuoja atitinkamai savivaldybės operacijų centras arba Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas.

5. Veiklos vykdytojai, kurių valdomų pavojingųjų objektų pavojaus zonoje gyvena 100 ar daugiau gyventojų, ūkio subjektai, kurių valdomų hidrotechnikos statinių užtvindymo zonoje gyvena 100 ar daugiau gyventojų, taip pat valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė privalo savo lėšomis įrengti ir prižiūrėti Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatytas technines perspėjimo sistemos priemones. Šių priemonių naudojimas turi užtikrinti galimybę perspėti darbuotojus, taip pat gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, patenkančius į galimos taršos, pavojaus ar užtvindymo zoną, apie tame ūkio subjekte įvykusią didelę pramoninę, branduolinę, radiologinę avariją, branduolinį incidentą ar avariją hidrotechnikos statinyje, priklausančiame tam ūkio subjektui.

6. Viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo savo lėšomis palaikyti Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento įdiegtoms techninėms perspėjimo sistemos priemonėms naudojamą infrastruktūrą ir (ar) technologinę paslaugą, kurios užtikrintų galimybę apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėti gyventojus, esančius Lietuvos Respublikos teritorijoje.

7. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai jiems priklausančia infrastruktūra, reikalinga techninėms perspėjimo sistemos priemonėms, privalo leisti neatlygintinai naudotis perspėjimą atliekantiems subjektams – Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentui ir savivaldybių administracijų direktoriams.

8. Kaimynines valstybes apie gresiančias ar susidariusias ekstremalias situacijas informuoja Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas.

24 straipsnis. Civilinės saugos mokymas

1. Civilinės saugos mokymas vykdomas bendrojo lavinimo mokyklose ir profesinėse mokyklose pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamas bendrąsias programas, į kurias yra integruotas Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento rekomenduotas civilinės saugos mokymo turinys. Įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, civilinės saugos mokymas yra integruotas į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.

Civilinės saugos mokymas kolegijose vykdomas akademinės tarybos, o universitetuose – senato nustatyta tvarka.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovai privalo siųsti Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatytą kategorijų asmenis, dirbančius jų vadovaujamosiose valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, kitose įstaigose ir ūkio subjektuose, išklausti civilinės saugos mokymo programos kursą ir tobulinti kvalifikaciją, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

3. Ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių administracijų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų darbuotojų civilinės saugos mokymas organizuojamas jų darbo ar kitose vietose Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

4. Savanorių ir asociacijų pajėgų narių mokymas gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti gali būti vykdomas valstybės lėšomis Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka pagal su civilinės saugos sistemos subjektais sudarytas pagalbos sutartis.

25 straipsnis. Slėptuvės ir kolektyvinės apsaugos statiniai

1. Ekstremaliųjų situacijų metu gyventojai, vykdančys valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms nustatytus uždavinius ir funkcijas, nuo gyventojų gyvybei ar sveikatai gresiančių pavojingų veiksnių apsaugomi slėptuvėse.

2. Kiti gyventojai, kurie ekstremaliųjų situacijų metu neturi priskirtų privalomų darbų ir užduočių, laikinai apsaugomi kolektyvinės apsaugos statiniuose.

3. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatytos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos savivaldybės administracijos direktoriui teikia duomenis apie savivaldybėje esančias slėptuves ir kolektyvinės apsaugos statinius.

26 straipsnis. Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registras

1. Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registras yra valstybės registras.

2. Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre registruojami valstybinės reikšmės objektai ir pavojingieji objektai.

3. Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro valdytojas yra Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas, šio registro tvarkytoją skiria Vyriausybė.

4. Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro nuostatus tvirtina Vyriausybė.

V SKYRIUS

EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMAS

27 straipsnis. Ekstremaliųjų situacijų lygiai

1. Ekstremaliosios situacijos skirstomos į du lygius – savivaldybės ir valstybės:

1) savivaldybės lygio – ekstremalioji situacija, kurios padariniai ekstremaliojo įvykio kriterijus pasiekia vienos savivaldybės teritorijoje ir kurios padariniai šalinami savivaldybėje esančiomis civilinės saugos sistemos pajėgomis ar naudojant savivaldybėje ar valstybės rezerve turimus materialinius išteklius;

2) valstybės lygio – ekstremalioji situacija Lietuvos teritoriniuose vandenyse Baltijos jūroje arba kurios padariniai ekstremaliojo įvykio kriterijus pasiekia dviejose ar daugiau savivaldybių teritorijų, arba kai paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija trunka ilgiau kaip 6 mėnesius, arba kurios padariniams šalinti reikalingi materialiniai ištekliai telkiami iš kitų savivaldybių ar pasitelkiamos kitose savivaldybėse esančios civilinės saugos sistemos pajėgos.

2. Ekstremaliosios situacijos laikomos savivaldybės lygio ekstremaliosiomis situacijomis nuo savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo momento. Ekstremaliosios situacijos laikomos valstybės lygio ekstremaliosiomis situacijomis nuo valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo momento.

3. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją laikoma, kad savivaldybės lygio ekstremalioji situacija atšaukta.

4. Esant savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos motyvuotam prašymui ir (ar) atsižvelgdamas į gresiančios ar susidariusios savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos pobūdį ir (ar) mastą, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas nedelsiant, bet ne vėliau nei sekančią dieną po savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos motyvuoto prašymo gavimo, teikia siūlymą Vyriausybei dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo.

28 straipsnis. Ekstremaliųjų situacijų skelbimo ir valdymo organizavimas

1. Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos lygį, skelbiama savivaldybės lygio ekstremalioji situacija arba valstybės lygio ekstremalioji situacija. Savivaldybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama visoje savivaldybės teritorijoje. Valstybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama visoje valstybės teritorijoje arba dalyje valstybės teritorijos.

2. Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai:

1) nedelsiant šaukiama savivaldybės ekstremalių situacijų komisija ir šio įstatymo 23 straipsnyje nustatyta tvarka organizuojamas gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų perspėjimas apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją;

2) savivaldybės ekstremalių situacijų komisija atsižvelgusi į savivaldybėje įvykusį įvykį, ekstremalųjį įvykį, teikia savivaldybės administracijos direktoriui siūlymą skelbti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją ir priima sprendimus dėl neatidėliotinių darbų, savivaldybės operacijų centro sušaukimo;

3) neatidėliotini darbai, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimas ir jų padarinių šalinimas organizuojamas vadovaujantis Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarka;

4) savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatyti subjektai telkia savivaldybės teritorijoje ar valstybės rezerve turimus materialinius išteklius;

5) savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos teikimu, atsižvelgęs į įvykio, ekstremaliojo įvykio pobūdį, savivaldybės administracijos direktorius, Vyriausybės nustatyta tvarka, skelbia savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją ir paskiria savivaldybės operacijų vadovą.

3. Gresiant ar susidarius savivaldybėje ekstremaliajai situacijai, savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sušaukimą, motyvuotu siūlymu gali inicijuoti valstybės ir savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovas ar ūkio subjekto vadovas.

4. Paskelbus savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, savivaldybės ekstremalių situacijų komisija tampa atsakinga už neatidėliotinių darbų organizavimą, savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių likvidavimą. Savivaldybės ekstremalių situacijų komisija, vadovaudamasi šiame įstatyme jai suteiktais įgaliojimais, šiame įstatyme nustatytais civilinės saugos sistemos valdymo ir veikimo principais, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių likvidavimą, priima sprendimus, būtinus savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai valdyti, jos padariniams likviduoti.

5. Jeigu savivaldybės administracijos direktorius esant šio įstatymo nustatytiems pagrindams ir Vyriausybės nustatyta tvarka, nepaskelbia savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos, ją, motyvuotu Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento teikimu ir, atsižvelgusi į įvykio, ekstremaliojo įvykio pobūdį, gali paskelbti Vyriausybė.

6. Gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai:

1) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas, nedelsiant sušaukia Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento operacijų centrą ir šio įstatymo 23 straipsnyje nustatyta tvarka organizuoja gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų

perspėjimą apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją;

2) Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas, atsižvelgdamas į gresiančios ar susidariusios valstybės lygio ekstremaliosios situacijos aplinkybes ir tendencijas, teikia siūlymą Vyriausybei dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo ir vadovaudamasis šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies nuostatomis organizuoja grėsiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos valdymą, jos padarinių šalinimą;

3) atsižvelgusi į Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento siūlymą ir įvykio, ekstremaliojo įvykio pobūdį, Vyriausybė priima nutarimą paskelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir paskiria valstybės operacijų vadovą arba priima sprendimą neskelbti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos;

4) neatidėliotini darbai, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimas ir jų padarinių šalinimas organizuojamas vadovaujantis Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarka.

7. Ministerijos ir (ar) kitos valstybės institucijos ar įstaigos, kurioje įsteigtas ministerijos ir (ar) kitos valstybės institucijos ir įstaigos operacijų centras, vadovas ar jo įgaliotas asmuo, gavęs informaciją apie jo valdymo srityje gresiantį ar susidariusį ekstremalių įvykių ar ekstremaliąją situaciją, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka sušaukia ministerijos ir (ar) kitos valstybės institucijos ir įstaigos operacijų centrą, kuris nedelsiant organizuoja ministerijos ir (ar) kitos valstybės institucijos ir įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo ir valstybės ekstremaliųjų situacijų planuose numatytų priemonių, kitų ministerijos ir (ar) kitos valstybės institucijos ir įstaigos kompetencijai teisės aktuose, reglamentuojančiuose gelbėjimo ir paieškos, neatidėliotinių darbų organizavimą, ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių likvidavimą, nustatytų veiksmų vykdymą, ir, esant poreikiui teikia Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentui siūlymus dėl sprendimų, būtinų ekstremaliajai situacijai valdyti, jos padariniams šalinti priėmimo.

8. Valstybės operacijų vadovu Vyriausybė paprastai skiria Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorių. Atsižvelgdama į motyvuotą Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento siūlymą ir (ar) į įvykio, ekstremaliojo įvykio pobūdį, valstybės operacijų vadovu Vyriausybė gali paskirti Vyriausybės narį arba valstybės institucijos arba įstaigos, kurios valdymo srityje susidarė ekstremalioji situacija, vadovą.

9. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas tampa atsakingas už neatidėliotinių darbų organizavimą ir koordinavimą, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo ir jos padarinių šalinimo organizavimą ir vadovaudamasis šiame įstatyme jai suteiktais įgaliojimais, šiame įstatyme nustatytais civilinės saugos sistemos valdymo ir veikimo principais, valstybiniu ekstremaliųjų situacijų valdymo planu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių šalinimą, priima jo kompetencijai priskirtus sprendimus, būtinus gelbėjimo ir paieškos, neatidėliotiniams darbams koordinuoti, ekstremaliajai situacijai valdyti, jos padariniams šalinti.

10. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją Vyriausybė, vadovaudamasi šiame ir kituose įstatymuose jai suteiktais įgaliojimais, valstybiniu ekstremaliųjų situacijų valdymo planu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių šalinimą, priima šiame ir kituose įstatymuose jos kompetencijai priskirtus sprendimus, būtinus ekstremaliajai situacijai valdyti, jos padariniams šalinti.

11. Valstybės ir tarptautinio lygio ekstremaliųjų situacijų, apibrėžtų Nacionalinio saugumo strategijoje kaip keliančių ar galinčių sukelti grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, prevencijos ir (ar) valdymo koordinavimo klausimai gali būti svarstomi Nacionalinio saugumo komisijoje ar kitoje šiems klausimams svarstyti Vyriausybės sudarytoje komisijoje ar komitete.

12. Už Vyriausybės kompetencijai priskirtų sprendimų, būtinų ekstremaliajai situacijai valdyti, jos padariniams šalinti, parengimą ir pateikimą Vyriausybei, atsakingas ministras, kuriam pavestose valdymo srityse yra susidariusi ekstremalioji situacija.

13. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją savivaldybėse, nedelsiant šaukiamos savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos, kurios padeda savivaldybės administracijos direktoriui organizuoti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, taip pat užtikrinti valstybės operacijų vadovo, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento ir Vyriausybės sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje. Kiti civilinės saugos sistemos subjektai vykdo savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane ir kituose, specialiuose ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, pagal jų kompetenciją numatytas priemones ir (ar) veiksmus, užtikrina institucijos, atsakingos už gelbėjimo ir paieškos, neatidėliotinių darbų organizavimą, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymą ir jos padarinių šalinimą sprendimų įgyvendinimą.

29 straipsnis. Vadovavimas gelbėjimo, paieškos, įvykio, ekstremaliojo įvykio, ekstremaliosios situacijos likvidavimo, padarinių šalinimo ir neatidėliotiniams darbams ir šių darbų organizavimas

1. Gelbėjimo darbų vadovo funkcijas likviduojant įvykį ar ekstremalųjį įvykį ir šalinant jo padarinius atlieka pirmas atvykęs į įvykio vietą civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, atsižvelgdamas į įvykio pobūdį.

2. Gelbėjimo darbų vadovui ar operacijų vadovui yra pavaldžios visos į ekstremaliosios situacijos židinį atvykusios civilinės saugos sistemos pajėgos, neatsižvelgiant į jų pavaldumą. Niekas negali trukdyti gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo veiksmams arba atšaukti jų nurodymus civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius.

3. Gelbėjimo darbų vadovas ar operacijų vadovas atsako už gyventojų gelbėjimą, civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, taip pat kitų gyventojų, dalyvaujančių vykdant gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduojant įvykį, ekstremalųjį įvykį, ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius, saugumą.

4. Kilus dėl įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos pavojui gyventojų gyvybei, sveikatai, turtui ar aplinkai, gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo sprendimu:

1) gali būti laikinai apribotas patekimas į tam tikrą teritoriją ar patalpą, apribotas ar uždraustas transporto priemonių eismas ekstremaliosios situacijos židinyje;

2) civilinės saugos sistemos pajėgos gali naudotis ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai likviduoti reikalingais materialiniais ištekliais, neatsižvelgdamos į jų nuosavybės formą;

3) civilinės saugos sistemos pajėgų įgalioti valstybės tarnautojai ar darbuotojai, atlikdami savo funkcijas, turi teisę bet kuriuo paros metu įeiti į bet kokias negyvenamąsias patalpas ir teritorijas, gyventojų sutikimu – į gyvenamąsias patalpas, sustabdyti atliekamus darbus, pašalinti kliūtis, kurios trukdo likviduoti įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją, taip pat bet kokiaje įvykio ar ekstremaliojo įvykio paveiktoje teritorijoje atlikti paieškos, gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus. Be gyventojo sutikimo įeiti į gyvenamąją patalpą galima tik tuo atveju, kai reikia gelbėti gyventojų gyvybę, sveikatą ar turtą.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyti gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo sprendimai įforminami elektroniniu būdu. Šių sprendimų formą ir skelbimo tvarką nustato Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktorius. Dėl gresiančio pavojaus gyventojų gyvybei, sveikatai, turtui ar aplinkai, kai nėra galimybių įforminti rašytinio sprendimo, gali būti duotas žodinis nurodymas, kuris ne vėliau kaip kitą dieną privalo būti įformintas ir paskelbtas Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka.

6. Gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo sprendimų, nurodytų šio straipsnio 4 dalyje, įgyvendinimą organizuoja atitinkama civilinės saugos sistemos subjektui ar pajėgoms priklausanti institucija, kuriai atstovauja gelbėjimo darbų vadovas arba operacijų vadovas, arba jei sušauktas, – atitinkamas operacijų centras.

7. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos pagal kompetenciją vykdo gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoja įvykius, ekstremaliuosius įvykius ir ekstremaliasias situacijas ir šalina jų padarinius.

8. Policijos pareigūnai saugo ekstremaliosios situacijos židinį, kontroliuoja civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų tarnybų patekimą į ekstremaliosios situacijos židinį, palaiko viešąją tvarką ir užtikrina eismo saugumą ekstremaliosios situacijos židinyje, renka ir sistemina informaciją apie nukentėjusius ir žuvusius gyventojus, nustato žuvusiųjų tapatybę.

9. Valstybės sienos apsaugos tarnyba kartu su kitomis kompetentingomis institucijomis ir įstaigomis vykdo paieškos ir gelbėjimo darbus pasienio vidaus vandenyse, ieško pasiklydusių (dingusių) asmenų, žvalgo ekstremaliosios situacijos židinį iš oro, stebi radiacijos foną ir padeda policijos pareigūnams užtikrinti arba savarankiškai vykdo šio straipsnio 4 ir 6 dalyse nustatytas funkcijas pasienio ruože ir kituose Valstybės sienos apsaugos tarnybos kontroliuojamuose ar saugomuose objektuose.

10. Greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančių įstaigų darbuotojai įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas, prireikus nugabena nukentėjusiuosius ir (ar) pacientus į asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

11. Viešojo saugumo tarnybos pareigūnai susidarius ekstremaliajai situacijai užkerta kelią veiksams, keliantiems pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai, padeda likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir jų padarinius.

12. Aplinkos apsaugos pajėgos atlieka aplinkos tyrimus, būtinus valdant ekstremaliąją situaciją ir organizuojant jos padarinių šalinimą, prognozuoja teršalų sklaidą, organizuoja miškų gaisrų gesinimą, vertina poveikį aplinkai, koordinuoja aplinkos būklės atkūrimą ir veiksmus, užtikrinančius teršalų ir (arba) kitokių darančių žalą aplinkai veiksnių skubią kontrolę, sulaikymą, pašalinimą ar kitokį valdymą, siekiant sumažinti ar išvengti didesnės žalos aplinkai, neigiamo poveikio žmonių sveikatai ar tolesnio aplinkos elementų funkcijų pablogėjimo.

13. Ekstremaliųjų situacijų atvejais Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo nustatyta tvarka gali būti pasitelkiami kariniai vienetai.

14. Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos turi būti pasirengusios organizuoti savo veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai pagal įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, parengtą vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro patvirtintomis rekomendacijomis ir Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento direktoriaus nustatyta ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo tvarka.

30 straipsnis. Didelių pramoninių avarijų prevencija, likvidavimas ir tyrimas

Didelių pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo tvarką nustato Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai. Šiuos nuostatus tvirtina Vyriausybė.

31 straipsnis. Gyventojų evakavimas

1. Atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimus dėl gyventojų evakavimo Vyriausybės nustatyta tvarka priima savivaldybių administracijų direktoriai, kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovai, o įvykio ar ekstremaliojo įvykio metu sprendimą dėl skubaus gyventojų iškeldinimo iš ekstremaliosios situacijos židinio priima gelbėjimo darbų vadovas.

2. Gyventojų evakavimą savivaldybėje organizuoja savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, kuriai vadovauja savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas asmuo. Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija sudaroma iš savivaldybės administracijos, sveikatos priežiūros ir policijos įstaigų, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir kitų įstaigų pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų. Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtį ir nuostatus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius.

3. Įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai branduolinės energetikos objekte, esančiame Lietuvos Respublikoje ar kaimyninėje valstybėje, kai jo avarinės parengties zonos ir (ar) avarinio planavimo atstumai patenka į Lietuvos Respublikos teritoriją, Lietuvos Respublikos gyventojai evakuojami pagal Vyriausybės patvirtintą valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju. Pagal šį planą šiame plane nurodytų savivaldybių tarybos tvirtina savivaldybių administracijų direktorių parengtus detaliuosius gyventojų evakavimo planus, šių

savivaldybių administracijų direktoriai evakuojamų gyventojų apgyvendinimo klausimus derina su savivaldybių, į kurias evakuojami gyventojai, administracijų direktoriais, organizuojančiais evakuotų gyventojų apgyvendinimą.

32 straipsnis. Prekybos ir paslaugų teikimo reguliavimas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos metu

1. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, Vyriausybė turi teisę nustatyti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams būtinų prekių ir (ar) paslaugų sąrašą ir pavesti Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai stebėti šių prekių ir (ar) paslaugų kainų ir prieinamumo pokyčius. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, nustačiusi šių prekių ir (ar) paslaugų trūkumą ir (ar) jų prieinamumo kliūtis, nedelsdama apie tai informuoja Vyriausybę.

2. Vyriausybė, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos informaciją ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nuomonę, turi teisę šio įstatymo 9 straipsnio 11 punkto pagrindu valstybės lygio ekstremaliosios situacijos metu imtis konkrečių prekių ir (ar) paslaugų tiekimą ir prieinamumą didinančių priemonių.

3. Nustatydama šio straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones, Vyriausybė turi laikytis proporcingumo principo, nepažeisti sąžiningos konkurencijos ir ūkio subjektų lygiateisiškumo ir nurodyti maksimalų jų taikymo terminą, ne ilgesnį už valstybės lygio ekstremaliosios situacijos trukmę. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų atžvilgiu nustatytas priemonės Vyriausybė turi nedelsdama atšaukti, kai išnyksta priežastys, dėl kurių jos buvo nustatytos.

VI SKYRIUS

KOMPENSACIJOS, VALSTYBĖS PARAMA IR SOCIALINĖS GARANTIJOS

33 straipsnis. Kompensacija už materialinių išteklių teikimą, privalomų darbų atlikimą ir žalos atlyginimas

1. Gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurie atliko privalomus darbus, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurie teikė materialinius išteklius, išlaidos, susijusios su privalomų darbų atlikimu ir materialinių išteklių teikimu kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Žala, atsiradusi gyventojams, ūkio subjektams ar kitoms įstaigoms įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos metu dėl teisėto gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamento ar savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimo, atlyginama Vyriausybės nustatyta tvarka.

34 straipsnis. Valstybės paramos teikimas

1. Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės parama teikiama gyventojams, ūkio subjektams, kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą.

2. Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės parama gali būti teikiama Lietuvos Respublikos piliečiams užsienyje, toje šalyje kilusios ekstremaliosios situacijos atveju.

35 straipsnis. Asmenų, dalyvaujančių likviduojant ekstremaliąsias situacijas ir šalinant ekstremaliųjų situacijų padarinius, socialinės garantijos

Asmenų, dalyvaujančių likviduojant ekstremaliąsias situacijas ir šalinant jų padarinius, socialines garantijas nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

VII SKYRIUS

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS CIVILINĖS SAUGOS SRITYJE

36 straipsnis. Tarptautinis bendradarbiavimas civilinės saugos srityje

1. Lietuvos Respublikos tarptautinis bendradarbiavimas civilinės saugos srityje remiasi visuotinai pripažintais tarptautiniais civilinės saugos, žmogaus teisių ir laisvių apsaugos, aplinkos apsaugos ir gyventojų gerovės užtikrinimo principais ir vykdomas laikantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių.

2. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas koordinuoja tarptautinį bendradarbiavimą civilinės saugos srityje ir atstovauja Lietuvos Respublikos interesams tarptautinėse institucijose ir organizacijose.

3. Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas bendradarbiauja su Europos Komisijos, NATO ir Jungtinių Tautų reagavimo į nelaimės monitoringo ir koordinaciniais centrais.

37 straipsnis. Civilinės saugos tarptautinė pagalba

1. Civilinės saugos tarptautinė pagalba teikiama siunčiant tarptautinės pagalbos teikimo komandą, ekspertus ir (ar) teikiant pagalbos priemones.

2. Tarptautinės pagalbos teikimo komandos sudarymo ir aprūpinimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

3. Civilinės saugos tarptautinės pagalbos prašymo, priėmimo ir teikimo tvarką nustato Vyriausybė.

38 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, dėl kurios gali kilti pavojus kaimyninių valstybių gyventojams ir aplinkai, Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas kaimyninėms valstybėms teikia informaciją apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, gavusios informaciją, kad ekstremaliosios situacijos metu nukentėjo ar žuvo užsienio valstybių piliečiai, nedelsdamos apie tai informuoja Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją.

VIII SKYRIUS

CIVILINĖS SAUGOS SISTEMOS FINANSAVIMAS, MATERIALINIS IR TECHNINIS APRŪPINIMAS

39 straipsnis. Civilinės saugos sistemos finansavimas

Civilinės saugos sistema (išskyrus ūkio subjektus) finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitų teisėtų finansavimo šaltinių, o ūkio subjektai – iš savo sukaupytų lėšų.

40 straipsnis. Civilinės saugos sistemos materialinis ir techninis aprūpinimas

Gyventojų apsaugai organizuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti iš anksto sudaromas valstybės rezervas, kurio sudarymo, kaupimo, tvarkymo ir administravimo tvarką nustato Valstybės rezervo įstatymas.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo reikalavimų pažeidimus

Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.

priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB.

2. 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2021 m. gruodžio 21 d.

2. Įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamą pavadinimą „Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos“ atstoja pavadinimas „Civilinės ir priešgaisrinės saugos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos“, o sąvoką „ekstremali situacija“ atstoja sąvoka „ekstremalioji situacija“.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kitos institucijos iki 2021 m. gruodžio 20 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas